

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/1020/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813215819
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3813215819.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a sudcov JUDr. Gabriely Janákovvej a Mgr. Ivana Kubínyho v právnej veci navrhovateľa: P. F. nar. XX.XX.XXXX, bytom D. č. XXX, zastúpený G. advokát s.r.o., advokátska kancelária JUDr. R. G., B. nám. 1, K. proti odporcovi: L. U. nar. XX.XX.XXXX, bytom P., X. XX/X, zast. JUDr. L. M., advokátom so sídlom P., U. I. XXX/XXA, o zaplatenie 9.320 eur istiny a prísl., na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 06. mája 2014 č. k. 11C/119/2013-107 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh o zaplatenie 9.320 eur. Svoje rozhodnutie odôvodnil popisom vykonaných dôkazov, z ktorých vyvodil záver, že navrhovateľ ako budúci kupujúci a odporca ako budúci predávajúci uzatvorili dňa 24.06.2009 Zmluvu o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti uvedené v čl. II tejto zmluvy. Zmluvné strany sa dohodli, že kúpna cena za nehnuteľnosti bude 16.597 eur, ktorá bude uhradená v dvoch splátkach, a to prvá 9.958 eur a druhá 6.638 eur. Medzi účastníkmi došlo aj k dohode, že riadnu kúpnopredajnú zmluvu uzavrujú po vysporiadaní spoluvlastníckych podielov po pôvodných vlastníkoch. Ani jeden z účastníkov od zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy neodstúpil. Navrhovateľ vo svojej výpovedi ako účastník konania uviedol, že nedošlo k uzavretiu riadnej kúpnej zmluvy, iba niektoré pozemky zo zmluvy o budúcej zmluve sú uvedené v inej kúpnej zmluve, a to zo dňa 31.07.2009 a kúpna cena za tieto pozemky v čiastke 2.300 eur bola uhradená dňa 07.11.2008 a bola súčasťou kúpnej ceny 200.000,- Sk z kúpnopredajnej zmluvy zo dňa 07.11.2008. Sumu 9.320 eur, ktorá je predmetom konania navrhovateľ uhradil odporcovi v splátkach na účet jeho syna P. U. v Slovenskej sporiteľni, ktorého označenie mu poskytol odporca, a to tak, že dňa 15.07.2009 uhradil 996 eur, dňa 13.08.2009 1.660 eur, dňa 16.09.2009 1.666 eur, 10.10.2009 sumu 1.666 eur, dňa 13.11.2009 1.666 eur a 16.12.2009 1.666 eur. Navrhovateľ sa domáhal vrátenia sumy 9.320 eur z dôvodu, že túto sumu poukázal odporcovi omylom a v priebehu konania nevedel vysvetliť dôvod tohto omylu a nevedel vysvetliť ani splátky, hoci sa s odporcom nedohodol na splátkach. Na položenú otázku sudcom, či išlo o peniaze za pozemky zo zmluvy o budúcej zmluve tvrdil, že nešlo o peniaze za pozemky uvedené v tejto zmluve. Uviedol, že navrhovateľovi nejde ani o peniaze predstavujúce náklady s vybavením náhradných dedičských pozostalostí. Len po prednese právneho zástupcu odporcu začal tvrdiť, že suma 9.320 eur je zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve. Súd zo zákona prihliadol na námietku premlčania vznesené právnym zástupcom odporcu na pojednávaní a návrh zamietol z dôvodu premlčania. Poukázal na to, že návrh bol podaný na okresnom súde 24.07.2013 a tak ubehla subjektívna dvojiročná lehota, ktorá mohla začať plynúť od doručenia listu odporcom zo dňa 12.07.2013, v ktorom mu oznámil, že mu vypovedá plnej moci na vypořádanie pozemkov.

Od tohto dátumu navrhovateľ už nemohol vybavovať vyporiadanie nehnuteľností, čo navrhovateľ na pojednávaní potvrdil. Navrhovateľ mal teda subjektívnu vedomosť o tejto skutočnosti v tom čase už bola vyplatená suma 9.320 eur odporcovi v jednotlivých splátkach, lebo všetky splátky boli poukázané v roku 2009. V závere uviedol, že uplynula aj objektívna trojročná premlčacia doba, lebo posledná splátka navrhovateľom bola realizovaná dňa 16.12.2009, teda premlčala sa 16.12.2012. Keď navrhovateľ podal návrh na súd 24.07.2013, podal ho po uplynutí objektívnej aj subjektívnej lehoty, a preto ho súd prvého stupňa zamietol.

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie navrhovateľ, ktorý uplatnil dôvody na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. a/, d/, f/ O.s.p. a z uvedeného dôvodu aj z týchto dôvodov žiadal aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel, alebo aby podľa § 221 ods. 1 a 2 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odvolaní v súlade so zisteniami súdu prvého stupňa uviedol, že účastníci uzavreli dňa 24.06.2009 zmluvu o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k. ú. D.. Žalobca na základe tejto zmluvy sa zaviazal majetkoprávne vyporiadať tieto nehnuteľnosti, nakoľko v čase uzavretia nebol žalovaný ešte ich vlastníkom. Žalovaný mal po tomto majetkoprávnom vyporiadaní nehnuteľnosti previesť na žalobcu za čo mu mal žalobca uhradiť spolu 16.597 eur v dvoch splátkach, a to tak, že časť vo výške 9.958 eur po vyporiadaní a uzatvorení kúpnej zmluvy po X. M., L. M., Agnese U., rod. M., U. M., rod. M. a L. M., rod. U. a časť vo výške 6.638 eur po vyporiadaní a uzatvorení kúpnej zmluvy po U. U., U. U., rod. T. a po D. T.. Pri podpise zmluvy o budúcej zmluve dal žalovaný žalobcovi dve čísla účtov, a to svojej manželky a syna a následne žalobca začal s postupnou úhradou časti kúpnej ceny, pričom výška postupných vkladov predstavuje žalobcom uplatnenú sumu vo výške 9.320 eur. Robil tak v domnení, že splatnosť časti kúpnej ceny už nastala a tak ako preddavok za nehnuteľnosti, ktoré majú byť následne na základe zmluvy o budúcej kúpnej zmluve prevedené do jeho vlastníctva, začal s úhradou preddavkov na kúpnu cenu. Žalovaný však listom zo dňa 12.07.2013 vypovedal žalobcovi všetky udelené plnomocenstvá a kúpnu zmluvu, ktorá mala byť na základe zmluvy o budúcej kúpnej zmluve uzavretá odmietol uzavrieť. Po tomto kroku zo strany žalovaného si žalobca uvedomil, že má nárok žiadať zálohu vo výške 9.320 eur späť. Žalobca v konaní uviedol, že žalovanému posielal peniaze omylom, avšak tento svoj omyl považoval v tom, že splatnosť kúpnej ceny nastala až po uzatvorení riadnej kúpnej zmluvy a nie po uzavretí zmluvy o budúcej kúpnej zmluve. Dôvodom ním poskytnutého plnenia však bola skutočnosť, že zo zmluvy o budúcej zmluve vyplýval záväzok žalovaného uzavrieť kúpnu zmluvu ak žalovaný platil vopred zálohu ako časť kúpnej ceny. Vyslovil názor, že v momente keď sa žalobca dozvedel o skutočnosti, že žalovaný odmieta uzavrieť riadnu kúpnu zmluvu vznikol mu nárok na vrátenie uhradenej čiastky. Treba mať potom za to, že argumentácia žalovaného o premlčaní nároku žalobcu je výlučne účelová a jej stotožnením sa prvostupňovým súdom súd vecne správne právne posúdil, lebo premlčacia lehota nároku žalobcu plynie až dňom, kedy žalovaný odmietol uzatvoriť riadnu kúpnu zmluvu, čo potvrdzuje aj konštantná judikatúra Najvyššieho súdu SR. Poukázal na ustanovenie § 498 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na to, čo dal niektorý účastník pred uzavretím zmluvy sa hľadí ako na preddavok. V prípade, ak sa zamýšľaná kúpa nerealizovala, záloha sa stáva bezdôvodným obohatením vo chvíli, kedy odpadol právny dôvod, na základe ktorého budúci kupujúci plnil budúcemu predávajúcemu, teda predávajúci odmietol nehnuteľnosti budúcemu kupujúcemu predáť, prípadne kedy sa vytvoril stav, z ktorého je zrejmé, že kúpa nebude realizovaná. Pokiaľ teda nedošlo k uzatvoreniu kúpnej zmluvy o čom je v danom prípade dôkazom list žalovaného zo dňa 19.04.2013 ako aj zrušenie plných mocí, má ten, kto poskytol preddavok, právo na jeho vrátenie.

Súdu prvého stupňa ďalej vyčítal, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Z fotokópií vkladov, ktoré žalobca vykonal totiž jednoznačne vyplýva, že tieto platby boli realizované na základe zmluvy o zmluve, teda súd nesprávne konštatoval, že išlo o omyl zo strany žalobcu. Táto skutočnosť síce čiastočne vyplývala z jeho výpovede na pojednávaní, ktoré sa konalo 06.05.2014, avšak omyl, ktorý žalobca opisoval, spočíval v tom, že si uvedomil, že podľa zmluvy o budúcej zmluve je splatnosť kúpnej ceny až po podpise riadnej kúpnej zmluvy. Jeho jedinou a výlučnou pohnútkou opakovaných vkladov bola dohoda so žalovaným, že tento mu po majetkoprávnom vyporiadaní nehnuteľnosti predá, a tak platil vopred časti kúpnej ceny. Nemôže byť preto správne konštatovanie prvostupňového súdu, že žalobca realizoval platby v roku 2009 omylom ako by ani netušil komu a prečo platí. Považoval za vylúčené, aby žalobca realizoval opakované platby na účel manželky žalovaného a na účet jeho syna bez toho, aby mu žalovaný tieto údaje poskytol.

Ďalej vyslovil názor, že postupom okresného súdu bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom, a to porušením ustanovenia § 115 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého má účastník spravidla päť dní na prípravu pojednávania. Prvostupňový súd však vyjadrenie žalovaného zo dňa 05.05.2014 doručil žalobcovi až na pojednávaní, ktoré sa konalo 06.05.2014, a preto lehota, ktorú mu poskytol v zmysle zápisnice z pojednávania v trvaní 5 minút nemôže byť považovaná za poskytnutie dostatočnej lehoty na prípravu pojednávania. Ďalej poukázal na to, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa nespĺňa náležitosti upravené v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p. čím došlo aj v danom prípade k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Odporca vo vyjadrení, ktoré podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť. Zotrvával na stanovisku, že suma 9.320 eur, ktorá je predmetom konania nepredstavovala zálohu na kúpnu cenu, čo netvrdil ani samotný žalobca, ktorý tvrdil, že tieto sumy poukázal žalovanému omylom a na konkrétne jednotlivé otázky sudcu odpovedal, že nevie, prečo tieto sumy platil a že sa s odporcom nedohodol, že bude poskytovať plnenie v splátkach a výslovne aj uviedol, že nejedná sa o kúpnu cenu za pozemky uvedené v zmluve o budúcej zmluve. Naopak žalovaný sa mal dôvod domnievať, že suma 9.320 eur, ktorá bola po čiastkách poukázaná na účet členov jeho rodiny je doplatok z plnenia záväzkov, ktoré z predchádzajúcich zmluvných vzťahov mala priateľka navrhovateľa a ktoré riešil navrhovateľ. Ďalej uviedol, že zo strany žalovaného nedošlo k odstúpeniu od zmluvy o budúcej zmluve tým, že vypovedal splnomocnenie udelené žalobcovi a jasne zdôvodnil, že jeho cieľom si bolo vyjasniť spornú situáciu s poukazom na posledný list žalobcu z 19.04.2013, v ktorom uviedol, že dlhuje už len 200 eur. Navrhovateľ mal tak právo domáhať sa na súde nahradenia súhlasu budúceho predávajúceho súdnym rozhodnutím v zmysle § 50a Občianskeho zákonníka.

Navrhovateľ v stanovisku k vyjadreniu odporcu, ktoré podal 23.04.2015 zotrval na podanom odvolaní aj na skutočnostiach, ktoré v ňom uviedli. Spochybnil informáciu odporcu uvádzanú vo vyjadrení k odvolaniu o tom, že si chcel s navrhovateľom vyjasniť spornú situáciu, pretože mal túto možnosť 01.11.2014, kedy bol v obci Ochodnica, avšak navrhovateľa nevyhľadal a nepokúsil sa situáciu vyriešiť aj napriek tomu, že túto možnosť mal. V závere poukázal na to, že navrhovateľ v konaní pred okresným súdom namietal zaujatosť sudcu, s čím sa však okresný súd nijako nevyporiadal.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Rozsudok alebo uznesenie, ktorým sa končí konanie vo veci samej možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písmenami a/ - f/ citovaného zákonného ustanovenia.

Navrhovateľ v podanom odvolaní uplatňuje dôvody na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. (v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.), d/ (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam), f/ (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

Dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. predstavuje existenciu takých väd v konaní pred súdom prvého stupňa, ktoré inak v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 O.s.p. majú za následok zrušenie rozhodnutia prvostupňového súdu.

Navrhovateľ v tejto súvislosti poukazuje na dôvod uvedený v ustanovení § 221 ods. 1 písm. f/ (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom).

Odvolací súd sa preto zaoberal otázkou, či navrhovateľovi bola odňatá v danej veci postupom súdu možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priechiaci sa zákonu, alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania.

Odvolateľ spája odňatie možnosti konať pred súdom s nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, nemajúceho náležitosti ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p..

Podľa citovaného zákonného ustanovenia v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. V tejto súvislosti vyplynulo z judikatúry súdov Slovenskej republiky, že rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať určité parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie v ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého súdneho rozhodnutia.

Judikatúru ESLP nevyžaduje, aby na každý argument účastníkov konania bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ale je to potrebné v prípade argumentov, ktoré sú pre rozhodnutie rozhodujúce a vtedy sa vyžaduje špecifická odpoveď práve na tento argument. Odôvodnenie rozsudku teda musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku.

V prejednávanej veci jednoznačne vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, že návrh na začatie konania o vrátenie sumy 9.320 eur, ktoré poukázal navrhovateľ odporcovi bol zamietnutý z dôvodu premlčania.

Pre posúdenie plynutia objektívnej premlčacej lehoty (ktorú súd prvého stupňa jednoznačne považoval za uplynulú do dňa podania návrhu na začatie konania na súd) je v danom prípade významné, či sa jednalo o zaplatenie zálohy (preddavku) na kúpnu cenu, prípadne či sa jednalo o plnenie z iného dôvodu tak ako to bude uvedené nižšie v súvislosti s posudzovaním dôvodov na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. d/, f/ O.s.p..

Z hľadiska náležitostí odôvodnenia súdneho rozhodnutia však treba konštatovať, že súd prvého stupňa sa zamerlal práve na vysvetlenie týchto rozhodujúcich skutočností, keď argumentačne podložil svoj záver o tom, že sumu 9.320 eur navrhovateľ odporcovi neposkytol titulom preddavku na kúpnu cenu zo zmluvy, ktorá sa mala uzavrieť na základe zmluvy o budúcej zmluve. Urobil tak poukazom na konkrétne odpovede navrhovateľa na otázky, ktoré mu boli kladené na pojednávaní konanom 06.05.2014.

Navrhovateľ v odvolaní vyčítal súdu prvého stupňa v súvislosti s odňatím možnosti konať pred súdom aj porušenie ustanovenia § 115 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého účastník konania má spravidla 5 dní na prípravu pojednávania, čo v danom prípade nebolo dodržané.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že je ním stanovená povinnosť súdu predvolanie doručiť účastníkom tak, aby mali dostatok času na prípravu, a to spravidla najmenej 5 dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

Odvolací súd zo spisu zistil, že súd prvého stupňa určil termín pojednávania na 06.05.2014, a to dňa 11.04.2014, pričom navrhovateľovi bolo doručené predvolanie dňa 22.04.2014, t. j. 14 dní pred tým, ako sa pojednávanie malo konať.

Odporca síce doručil súdu vyjadrenie k žalobe len deň pred pojednávaním a toto vyjadrenie bolo dané na pojednávaní navrhovateľovi na oboznámenie sa v trvaní 5 minút, avšak po oboznámení sa navrhovateľ nežiadal o odročenie pojednávania, prípadne poskytnutie dlhšieho času na oboznámenie sa s vyjadrením a nijakým spôsobom nedal najavo, že poskytnutý časový priestor považuje za nedostatočný a neumožňujúci mu vyjadriť sa.

Pokiaľ ide o poznámku navrhovateľa uvedenú v závere stanoviska k vyjadreniu odporcu, ktoré podal na odvolanie navrhovateľa, a to, že v priebehu prvostupňového konania namietal sudcu, tak zo spisu táto okolnosť nevyplýva a samotný navrhovateľ neuvádza, v ktorom štádiu konania sa tak malo stať.

Vzhľadom na tieto skutočnosti odvolací súd konštatuje, že v konaní pred súdom prvého stupňa nedošlo k vadám uvedeným v ustanovení § 205 ods. 2 písm. a/ ani b/ O.s.p..

Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom toho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne, že neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

Navrhovateľ v odvolaní vychádza z odlišných skutkových záverov než prvostupňový súd a robí z vykonaných dôkazov vlastné skutkové závery týkajúce sa skutočnosti, či suma 9.320 eur, ktorej zaplata sa domáha návrhom na začatie konania v danej veci, bola poskytnutá titulom preddavku na uzavretie kúpnej zmluvy týkajúcej sa nehnuteľností odporcu, ktoré sa nachádzajú v k. ú. D..

Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní sa považuje taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ustanovenia § 132 O.s.p.. Podľa citovaného ustanovenia hodnotí súd dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť prvostupňovému súdu v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývajú, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, poprípade poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov účastníkov alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vieryhodnosti je logický rozpor alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ustanoveniam § 133 - 135 O.s.p..

Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. teda možno napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, na ktorého nesprávnosť je možné usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

V prejednávanej veci z odôvodnenia napadnutého rozsudku prvostupňového súdu a z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ nepochybne poukázal na účet rodinného príslušníka odporcu, ktorý mu predtým označil odporcu celkom sumu 9.320 eur v šiestich splátkach v čase od 15.07.2009 do 16.12.2009.

Z prednesov účastníkov ako aj predložených listín zároveň vyplýva, že účastníci uzavreli 24.06.2009 zmluvu o budúcej kúpnej zmluve, avšak kúpna zmluva uzavretá nebola. Zároveň bola uzavretá kúpna zmluva medzi odporcom ako predávajúcim a C. F. (priateľkou navrhovateľa), a to 31.07.2009 a predtým medzi tými istými kupujúcimi zmluva zo dňa 07.11.2008. Zároveň je zrejmé, že všetky zmluvy ako aj predmetná zmluva o budúcej zmluve sa týkali nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. D., ktoré postupne zakupoval navrhovateľ, prípadne jemu blízka osoba. Z vyjadrení odporcu v konaní vyplýva, že predmetné platby považoval za doplatenie pohľadávok z predchádzajúcich úkonov.

Súd prvého stupňa svoj záver o tom, že v danom prípade suma 9.320 eur, ktorá je predmetom konania nepredstavuje preddavok na kúpnu cenu vyvodil z konkrétnych zistení, ktoré aj v závere odôvodnenia doslova cituje. Vychádzal predovšetkým z vyjadrenia samotného odporcu, ktorý na pojednávaní ako účastník konania uviedol a zotrval na svojom stanovisku, že predmetné sumy poslal odporcovi omylom. V záujme vysvetlenia jeho prednesu mu boli kladené zo strany súdu konkrétne otázky týkajúce sa najmä dôvodu omylu, prípadne vysvetlenia splátok, na ktorých sa s odporcom nedohodol. Na výslovnú otázku, či sa jednalo o peniaze za pozemky zo zmluvy o budúcej zmluve výslovne uviedol, že nešlo o peniaze za pozemky uvedené v tejto zmluve. Zároveň uviedol, že sa nejedná ani o prostriedky predstavujúce náklady s vybavením náhradných dedičských konaní. Takémuto záveru nasvedčuje aj formulácia listu žalobcu zo dňa 19.04.2013, kde navrhovateľ uviedol, že je dlžný odporcovi už len 200 eur. Vzhľadom na kúpnu cenu dohodnutú v zmluve o budúcej zmluve, t. j. 16.597 eur, z ktorej mal dovtedy zaplatiť na tento účel podľa jeho tvrdenia 9.320 eur, predstavoval by potom rozdiel 7.238 eur.

Podľa názoru odvolacieho súdu tak súd prvého stupňa nepostupoval pri hodnotení výsledkov dokazovania, ktoré spočívali v listinných dôkazoch a prednesoch účastníkov v rozpore s ustanovením

§ 132 O.s.p., keď najmä prihliadal na všetko, čo v konaní vyšlo najavo, v dôsledku čoho nemožno považovať dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. za úspešne uplatnený.

Dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. je podľa súdnej praxe daný v prípade mylnej aplikácie právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

V prejednávanej veci ide o aplikáciu ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje objektívnu premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia.

V prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon stanovuje dvojročnú subjektívnu a trojročnú resp. desaťročnú objektívnu premlčaciu lehotu. Ich vzájomný vzťah je taký, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vznieseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr, ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako objektívna. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru) ako takýto jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. Znamená to, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 OZ), keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa ustálil, že v danom prípade uplynula aj subjektívna dvojročná lehotá, ktorá mohla začať plynúť od doručenia listu odporcom zo dňa 12.07.2013, pričom návrh na začatie konania bol podaný na súd 24.07.2013. Z uvedeného je zrejmé, že takýto záver vyvodil súd prvého stupňa v dôsledku chyby v počítaní, pretože medzi uvedenými udalosťami uplynula len doba 12 dní v dôsledku čoho nemohla uplynúť subjektívna lehotá na premlčanie. Túto okolnosť ani odvolateľ v odvolaní neakcentuje.

Záloha na kúpnu cenu, ktorá bola vyplatená vlastníkovi veci na základe jeho prísľubu predat' vec, sa stala jeho bezdôvodným obohatením v okamihu, keď ju odmietol predat', prípadne keď nastala nemožnosť predat' ju. Pre posudzovanie objektívnej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré spočíva v zálohe na kúpnu cenu je však nevyhnutné ustáliť, že poskytnuté plnenie bolo jednoznačne takouto zálohou na kúpnu cenu, vyplatenou vlastníkovi veci na základe jeho prísľubu predat' vec.

Navrhovateľ v odvolaní poukazuje na ust. § 498 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na to, čo dal pred uzavretím zmluvy niektorý účastník druhému hľadi ako na preddavok. Podstatné pritom je, že plnenie bolo poskytnuté pred tým, než malo dôjsť k uzatvoreniu kúpnej zmluvy a že bolo poskytnuté a druhou stranou prijaté v súvislosti so zamýšľanou kúpou. V takom prípade je potom pre určenie začiatku plynutia objektívne premlčacej lehoty podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka rozhodujúci okamih, kedy bezdôvodné obohatenie vzniklo, t. j. kedy právny dôvod odpadol.

V prejednávanej veci však chýba pre záver o tom, že bol zo strany navrhovateľa poskytnutý odporcovi preddavok na kúpnu cenu vo výške 9.320 eur základný predpoklad, a to, že toto plnenie bolo poskytnuté a druhou stranou prijaté v súvislosti so zamýšľanou kúpou.

Odporca v konaní jednoznačne odmieta, že by toto plnenie bolo poskytnuté ako záloha na kúpnu cenu ohľadne nehnuteľností uvedených v zmluve o budúcej zmluve s tým, že poukazuje na predchádzajúce kúpne zmluvy a ďalšie úkony medzi účastníkmi prípadne ich blízkymi osobami. Rovnako aj navrhovateľ v konaní neuvádzal jednoznačne a presvedčivo, že sa jednalo o takéto plnenie, t. j. zálohu preddavok na kúpnu cenu a na výslovnú otázku zo strany sudcu to dokonca odmietol. Treba pritom zdôrazniť, že vôľa navrhovateľa ako účastníka, ktorý poskytol predmetné plnenie je významná a pokiaľ uvedie, že

sa nejednalo o plnenie predstavujúce preddavok na kúpnu cenu ohľadne nehnuteľností uvedených v zmluve o budúcej zmluve, ale že toto plnenie poskytol jednoducho omylom, je potrebné jeho stanovisko rešpektovať. Pokiaľ už následne v odvolacom konaní sa zdôrazňuje, že išlo o zálohu na kúpnu cenu, nemožno považovať takéto tvrdenie za vieryhodné.

Právna kvalifikácia nárokov, ktoré sú uplatnené návrhom na začatie konania je výhradne vecou súdu. Nie je potom rozhodujúce ako tvrdené skutočnosti, resp. už v konaní vykonané skutkové zistenia právne kvalifikuje účastník konania. V prípade, ak dospeje súd k záveru, že skutkové zistenia vykonané v konaní možno subsumovať pod inú hypotézu právnej normy, než tú, ktorého naplnenia sa dovoľáva účastník konania, je povinný preveriť dôvodnosť takýmto účastníkom vznesenej námietky premlčania aj z pohľadu takýchto záverov. Samotnú okolnosť, či námietka premlčania bola uplatnená dôvodne, súd skúma vo vzťahu ku všetkým žalobcom uvádzaným skutkovým okolnostiam prípadu ako aj vo viazanosti na zistený skutkový stav v rozsahu, v ktorom tieto zistenia opodstatňujú priznanie nároku.

Keď však žalobca v konaní nepreukáže žiadny relevantný právny dôvod poskytnutia predmetnej sumy, považuje sa plnenie za poskytnuté bez právneho dôvodu (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka), v ktorom prípade začína plynúť objektívna premlčacia lehota dňom poskytnutia takéhoto plnenia, lebo už vtedy bezdôvodné obohatenie vzniklo.

Keď súd prvého stupňa ustálil, že posledná splátka, ktorú poukázal navrhovateľ odporcovi bola realizovaná 16.12.2012, trojročná objektívna lehota na vydanie takéhoto bezdôvodného obohatenia uplynula v zmysle ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka 16.12.2009, a preto návrh na začatie konania podaný na súd 24.07.2013 bol podaný po uplynutí objektívnej premlčacej lehoty.

Dôvody na odvolanie, ktoré uplatnil navrhovateľ vo svojom odvolaní podľa § 205 ods. 2 písm. a/, d/, f/ O.s.p. preto neboli považované za opodstatnené a rozsudok súdu prvého stupňa bol odvolacím súdom potvrdený.

V odvolacom konaní bol tak úspešný odporca, ktorý by mal v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania, avšak náhradu týchto trov si odporca neuplatnil postupom upraveným v § 151 O.s.p., a preto mu nebola priznaná.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.